

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

Identifikacijska
naljepnica

PAŽLJIVO NALIJEPI TI

ETIKA

PROBNI ISPIT DRŽAVNE MATURE

šk. god. 2022./2023.

Ispitna knjižica 1

ETI.50.HR.T.K1.16

49978

Način **označavanja odgovora** na listu za odgovore:

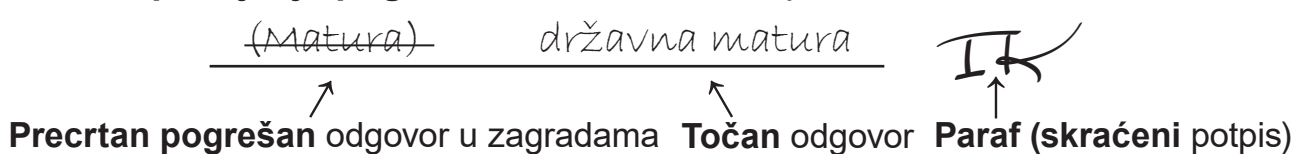

Način **ispravljanja pogrešaka** na listu za odgovore:

Prepisan točan odgovor **Paraf (skraćeni potpis)**

Način **ispravljanja pogrešaka** na listu za čistopis:

Precrtan pogrešan odgovor u zagradama **Točan odgovor** **Paraf (skraćeni potpis)**

OPĆE UPUTE

Pozorno pročitajte **sve** upute i **sljedite ih**.

Ne okrećite stranicu i **ne rješavajte** zadatke dok to **ne odobri** voditelj ispitne prostorije.

Nalijepite identifikacijske naljepnice na **sve** ispitne materijale koje ste dobili u sigurnosnoj vrećici.

Ispit traje **150** minuta **bez stanke**.

Zadatci se nalaze u **dvjema** ispitnim knjižicama.

Redoslijed rješavanja birajte **sami**.

Dobro **rasporedite** vrijeme kako biste mogli riješiti **sve** zadatke.

Ispred svake skupine zadataka **uputa** je za rješavanje. Pozorno je pročitajte.

Možete pisati po **listu za koncept**, ali se njegov sadržaj **neće** bodovati.

Na **2.** stranici ove ispitne knjižice prikazan je **način označavanja** odgovora i način **ispravljanja pogrešaka**.

Pri ispravljanju pogrešaka potrebno je staviti **paraf** (isključivo **skraćeni** potpis, a **ne puno** ime i prezime).

Upotrebljavajte **isključivo** kemijsku olovku kojom se piše **plavom** ili **crnom** bojom.

Kada riješite zadatke, **provjerite** odgovore.

Želimo Vam mnogo uspjeha!

Ova ispitna knjižica ima **16** stranica, od toga **4** **prazne**.

I. Zadatci višestrukoga izbora

U sljedećim zadatcima **od više** ponuđenih odgovora samo je **jedan točan**.
Točne odgovore morate **označiti** znakom **X** na **listu za odgovore**.
Točan odgovor donosi **jedan bod**.

1. Mitski heroj Heraklo susreo je **na raskrižju** dvije žene: **Aretu** i **Kakiju**.
Što na tome raskrižju **simbolizira Areta**?

- A. životni put slave
- B. životni put vrline
- C. životni put poroka
- D. životni put bogatstva

(1 bod)

2. U kojoj je od navedenih rečenica **izraženo** „zlatno pravilo“?

- A. Ljubi i čini što hoćeš.
- B. Tko tebe kamenom, ti njega kruhom.
- C. Ne ubijaj i ne povređuj nijedno živo biće.
- D. Sve što želite da ljudi vama čine, činite i vi njima.

(1 bod)

3. Koja od navedenih rečenica **ne izražava moralni sud**?

- A. Dobro je činiti dobro.
- B. Svakomu treba dati prema zaslugama.
- C. Moralni je sud vrsta vrijednosnoga suda.
- D. Moralni obzir treba imati prema svim bićima.

(1 bod)

4. Koju **vrstu ljubavi** označava pojam **agape**?

- A. erotsku ljubav
- B. ovisničku ljubav
- C. posesivnu ljubav
- D. nesebičnu ljubav

(1 bod)

5. Pozorno **pročitajte** tekst.

„U više od četrdeset zemalja poligamija je uobičajen i moralno prihvatljiv oblik bračne zajednice. U drugim kulturama bračna zajednica s isključivo jednim partnerom smatra se moralno prihvatljivom.”

Kako se **naziva stajalište** prema kojemu su **oba** stajališta iz navedenoga teksta **moralno prihvatljiva**?

- A. kulturni relativizam
- B. kulturni imperijalizam
- C. kulturni univerzalizam
- D. kulturni hegemonizam

(1 bod)

6. Kako se naziva **vrsta diskriminacije** na primjeru prakse nekih poslodavaca da **ne zapošljavaju žene** u dobi **od 24 do 32** godine zbog bojazni da će otići na **rodiljni** dopust?

- A. rasna diskriminacija
- B. etnička diskriminacija
- C. neizravna diskriminacija
- D. opravdana diskriminacija

(1 bod)

7. Koji od navedenih pojmova označava **nesebično ponašanje** čiji je cilj dobrobit **drugoga**, **bez** očekivanja ikakve **protu usluge** ili **naknade**?

- A. altruizam
- B. hedonizam
- C. voluntarizam
- D. perfekcionizam

(1 bod)

8. Koje od navedenih prava pripada **ljudskim** pravima **druge** generacije?

- A. pravo na mir
- B. pravo na život
- C. pravo na zdrav okoliš
- D. pravo na obrazovanje

(1 bod)

9. Kako se naziva etičko stajalište koje **isključuje** svaki oblik **primjene sile** i **nasilja**, osuđuje **rat** bez obzira na razloge i ciljeve te se **zalaže za mirno** rješavanje sukoba?

- A. pacifizam
- B. militarizam
- C. patriotizam
- D. nacionalizam

(1 bod)

10. U koju se **vrstu povrede dostojanstva** zaposlenika na **radnome** mjestu mogu ubrojiti **uvredljivi komentari** s obzirom na nečiji spol?

- A. u rasizam
- B. u seksizam
- C. u nepotizam
- D. u nacionalizam

(1 bod)

11. Koji je od navedenih argumenata **presudan** za stajalište da čovjek treba imati **moralne obzire** prema **životinjama**?

- A. Životinje imaju sposobnost **patnje**.
- B. Životinje imaju sposobnost **prilagodbe**.
- C. Životinje imaju sposobnost **preživljavanja**.
- D. Životinje imaju sposobnost **razmnožavanja**.

(1 bod)

12. Pozorno **pročitajte** rečenicu.

„Radi tako da maksima tvoje volje uvijek može vrijediti ujedno kao načelo općega zakonodavstva.”

Koji je filozof **formulirao etički zahtjev** na način naveden u rečenici?

- A. Aristotel
- B. Immanuel Kant
- C. Jeremy Bentham
- D. John Stuart Mill

(1 bod)

13. Što je od navedenoga **moralna vrlina**?

- A. rječitost
- B. spretnost
- C. darežljivost
- D. muzikalnost

(1 bod)

14. Koja od navedenih tvrdnja **najbolje opisuje** temeljno načelo **konzekvencijalizma**?

- A. Moralno djelovanje utemeljeno je u djelovanju iz dužnosti.
- B. Moralno su ispravni postupci koji imaju dobre posljedice.
- C. Dobro djelo ovisi o karakternim osobinama čovjeka koji ga čini.
- D. Osnovni je motiv ljudskoga djelovanja usavršavanje samoga sebe.

(1 bod)

15. Kako se naziva **etičko stajalište** prema kojemu se **u djelovanju** treba voditi **načelom** postignuća **najveće** moguće **sreće** najvećega **broja ljudi** uključenih u djelovanje?

- A. antropocentrizam
- B. deontologija
- C. perfekcionizam
- D. utilitarizam

(1 bod)

16. Kako se naziva **stajalište** prema kojemu **moralne** vrijednosti **isključivo** **ovise** o **osobnim stavovima** pojedinaca?

- A. etički relativizam
- B. etički skepticizam
- C. etički objektivizam
- D. etički univerzalizam

(1 bod)

17. Pozorno **pročitajte** rečenicu.

„Djelovanje je etički opravdano ako povećava ukupan užitek članova zajednice, tj. ako smanjuje ukupan zbroj boli.”

Koji je filozof **zagovarao načelo** u navedenoj rečenici?

- A. Aristotel
- B. Immanuel Kant
- C. Jeremy Bentham
- D. Platon

(1 bod)

II. Zadatci kratkoga odgovora

U sljedećim zadatcima odgovorite **kratkim** odgovorom (riječju, s **nekoliko** riječi ili **jednostavnom** rečenicom).

Odgovore upišite **samo** na predviđeno mjesto u **ovoj ispitnoj knjižici**.

Točan odgovor donosi **jedan bod**.

18. Kako se naziva **osjećaj krivnje** koji se pojavljuje kao **posljedica spoznaje** da smo učinili nešto **loše** ili smo **propustili** učiniti nešto **dobro**?

(1 bod)

19. Kako se naziva **etičko i političko stajalište** prema kojemu se unutar **iste** političke zajednice priznaju **jednaka** vrijednost i ravnopravnost **različitih kultura**?

(1 bod)

20. Koja **vrsta političkoga poretka** pretpostavlja sudjelovanje **svih** članova zajednice, tj. vladavinu naroda **izravnim sudjelovanjem** ili posredno putem **izabраниh predstavnika**?

(1 bod)

21. Kako se naziva **vrsta primijenjene etike** koja proučava i vrednuje **moralne** norme, dužnosti i načela **pojedinih struka**?

(1 bod)

22. Kako se naziva **stajalište u bioetici** prema kojemu ljudi imaju **moralne dužnosti** jedino prema drugim ljudima, ali **ne** i prema **drugim živim bićima**?

(1 bod)

23. Kako se naziva **etički pristup** prema kojemu je **užitak** osnovni **motiv**, načelo i svrha ljudskoga **djelovanja**?

(1 bod)

III. Zadatci produženoga odgovora

U sljedećim zadatcima odgovorite s **nekoliko** rečenica, **jasno** i **sažeto**, usmjeravajući se na ono što je **bitno** za zadatak.

Odgovor upišite **samo** na predviđeno mjesto u **ovoj ispitnoj knjižici**.

Točan odgovor donosi **jedan bod**.

24. Objasnite što **podrazumijeva** pojam **korupcije**.

(1 bod)

25. Objasnite pojam etičkoga **skepticizma**.

(1 bod)

Prazna stranica

Prazna stranica

Prazna stranica

Prazna stranica